

MOGUĆNOSTI FINANCIRANJA MJERA PRILAGODBE NA KLIMATSKE PROMJENE ZA JADRANSKE GRADOVE I REGIJE HRVATSKE

Institut za razvoj i medunarodne odnose
The Institute for Development and International Relations

DR. SC. ANA-MARIA BOROMISA
ANASTASYA RADITYA LEŽAIĆ

Priručnik

o mogućnostima finansiranja
prilagodbe na klimatske promjene
za jadranske gradove i regije
Hrvatske i Italije

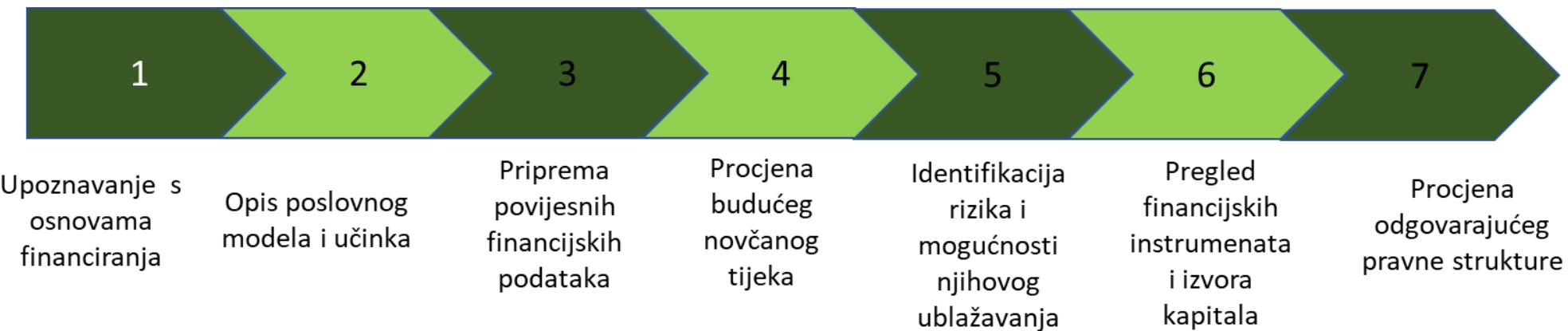
Sadržaj

Predgovor	1
Uvod	3
Značaj mjera prilagodbi na klimatske promjene za jadranske regije i gradove Italije i Hrvatske	4
Javno finansiranje.....	6
Financiranje sredstvima EU-a.....	6
Višegodišnji finansijski okvir (VFO) 2021.-2027.....	7
Instrument za oporavak: EU sljedeće generacije	7
Ostali vanjski javni izvori	10
Potpore Europskog gospodarskog područja i Norveške.....	10
Europska klimatska inicijativa	10
Nacionalno, regionalno i lokalno javno finansiranje.....	11
Nacionalna razina	11
Regionalna i lokalna razina.....	12
Zelene obveznice	15
Privatno finansiranje.....	18
Kombinirani izvori finansiranja	23
Zaključci i preporuke.....	26

PREDGOVOR

- Priručnik je namijenjen donositeljima odluka na lokalnoj i regionalnoj razini jadranske gradove i regija u Italiji i Hrvatskoj
- Ocrtava trenutno dostupne izvore financiranja projekata prilagodbe klimatskim promjenama: na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj, europskoj i globalnoj razini, te mogućnosti privatnog financiranja

Potrebni koraci za određivanje mogućih izvora financiranja:

UVOD

- Velika zabrinutost vezana uz klimatske promjene
- Najveće štete posljedica su: oluja, poplava (oborinskih, pa potom i poplava s mora), vrućina, toplotnih udara i suša
- Gradovi/općine planiraju mjere prilagodbe kroz različite dokumente: regionalne razvojne strategije, integralne planove prilagodbe, obalne planove, planove za klimatsku akciju, akcijske planove energetski održivog razvijanja i prilagodbe klimatskim promjenama...
- **Vlastita sredstva gradova/općina nisu dovoljna za mjere prilagodbe.**

Foto: Kaštel stari ([Pixsell](#))

IZVORI FINANCIRANJA

Multilateralni izvori

Multilateralne razvojne banke;
Svjetska banka;
Razvojna banka
Vijeća Europe

EU izvori i posrednici

VFO;
Program oporavka i otpornosti;
Europska investicijska banka;
Europska banka za obnovu i razvitak

Ostali vanjski javni izvori

Male potpore država članica EU, EEA i Norveške:
Njemačkog saveznog ministarstva za okoliš

Domaći javni izvori

Nacionalne razvojne banke;
Državni i lokalni proračuni;
Nacionalni klimatski fondovi;
Namjenske naknade

Ostali izvori

Privatni sektor;
Zaklade;
Filantropsko financiranje;
Crowdfunding;
Zelene obveznice

ZNAČAJ MJERA PRILAGODBI NA KLIMATSKE PROMJENE

- Prilagodba: zaštita od negativnih utjecaja, smanjivanje mogućih šteta u budućnosti i vezanih troškova, ali i iskorištavanje svih prednosti i novih mogućnosti koje se mogu pojaviti zbog novih klimatskih uvjeta
- Procjene **ranjivosti, izloženosti i osjetljivosti** važne su za planiranje aktivnosti prilagodbe:
 - Ranjivost: stupanj osjetljivosti sustava, nemogućnost sustava da se nosi s pojavama
 - Izloženost: stupanj do kojeg sustav izložen značajnim varijacijama klime
 - Osjetljivost: stupanj do kojeg je sustav pogoden, bilo nepovoljno ili povoljno
- Za povećanje otpornost na promjene, potrebne su društvene i ekonomske promjene, primjena rješenja temeljnih na ekosustavu i infrastruktura,
- **Troškovi ublažavanja i prilagodbe klimatskim promjenama na nacionalnoj i lokalnoj razini uglavnom nisu pokriveni** (*Mediteranska strategija za održivi razvoj 2016.-2022.*)

ZNAČAJ MJERA PRILAGODBI NA KLIMATSKE PROMJENE (2)

- Šteta od posljedica klimatskih događaja: 295 mil eur/god. (**2,2 milijarde kn/god.**)
- RH do 2040. potrebno uložiti 27 milijardi kn (**1,3 milijarde kn/god.**) za prilagodbu
- Barem 83% šteta od poplava mora u Europi bi moglo izbjjeći podizanjem nasipa na 23,7%-32,1% obale
- Troškovi zaštite od poplava od mora procijenjeni na 9-14 milijuna eura u Hrvatskoj
- Da bi bile okolišno održive, mjere prilagodbe moraju značajno doprinijeti barem jednom od šest okolišnih ciljeva: Ublažavanje klimatskih promjena, prilagodba klimatskim promjenama, održiva uporaba i zaštita vodnih i morskih resursa, prijelaz na kružno gospodarstvo, sprečavanje i kontrola onečišćenja, zaštita i obnova bioraznolikosti i ekosustava.

JAVNO FINANCIRANJE FINANCIRANJE EU

- U razdoblju 2014.-2020. na klimatske aktivnosti bilo je usmjерeno 20% proračuna EU
- Nova strategija rasta EU-a je Europski zeleni plan (EZP). Za provedbu EZP-a u razdoblju 2021.-2027. koristit će sredstva Instrumenta za oporavak i otpornost, EU sljedeće generacije te Višegodišnji finansijski okvir (VFO).
- Iz sredstava VFO-a i EU sljedeće generacije, najmanje 30% mora se usmjeriti na klimatske aktivnosti
- Prilagodbe klimatskim promjenama uključuju se u sve proračunske glave. Oko 20% proračuna upravlja se centralizirano (kao npr. Obzor Europa), a dijelom upravljaju države članice.
- Gradovi se mogu uključiti u inicijative i platforme: Covenant of Mayors, European Innovation Partnership on Smart Cities and Communities, Intelligent Cities Challenge, te European Climate Pact
- Izravno za klimatsku politiku 2021.-2027. koristit će se dio programa LIFE (0,95 mld. eura) i Obzor Europa (15 mld. Eura u području 5: klima, energija, promet), a za provedbu nadležne agencije CINEA.

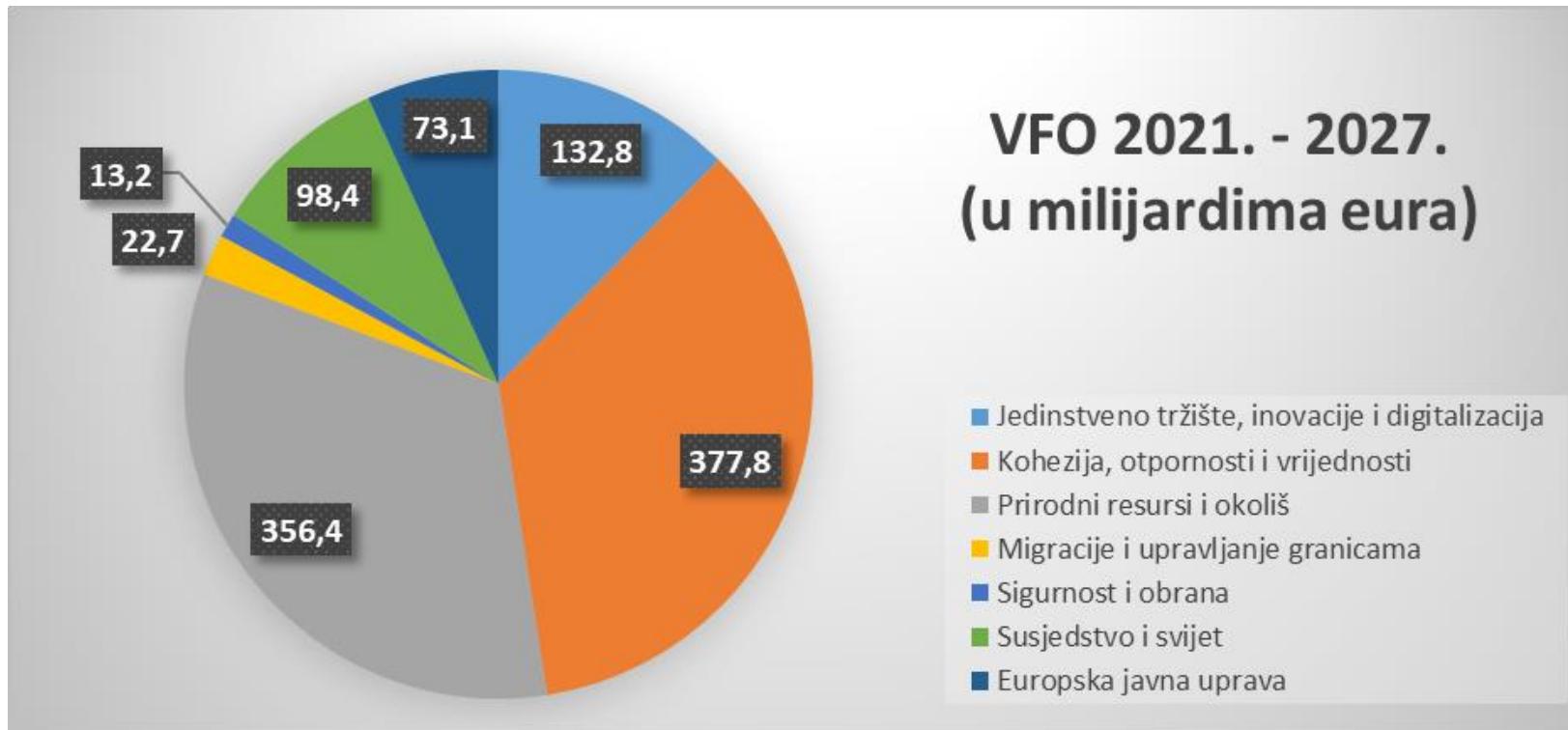
JAVNO FINANCIRANJE FINANCIRANJE EU

Očekuje se da će 2100. u Barceloni broj toplih dana porasti za 30, a ekstremne temperature narasti za $3,5^{\circ}\text{C}$, do 42.8°C . Projektom se školska igrališta u 11 škola transformiraju u klimatska skloništa. Intervencija uključuje vodene točke (plave mjere), prostore za hladovinu i vegetaciju (zelene mjere) i radove na zgradama i poboljšanju izolacije (sive mjere). **Skloništa će biti otvorena široj javnosti tijekom školskih praznika.** Uz infrastrukturne zahvate, projekt obuhvaća mjere za jačanje svijesti o klimatskim promjenama.

Projekt “Zeleno plavo sivo – Prilagođavanje škola klimatskim promjenama”, Barcelona 2019.-2021.
(4 milijuna eura bespovratnih sredstava EFRR,
Urbane inovativne aktivnosti)

JAVNO FINANCIRANJE FINANCIRANJE EU: VFO 2021.-2027.

- Za razdoblje 2021.-2027.VFO EU predviđa se 1.074,3 milijarde eura.
- Rashodi moraju biti u skladu sa ciljem postizanja klimatske neutralnosti do 2050., s klimatskim ciljevima do 2030. te s Pariškim sporazumom
- Hrvatska može računati oko 12,7 mld. eura od VFO-a

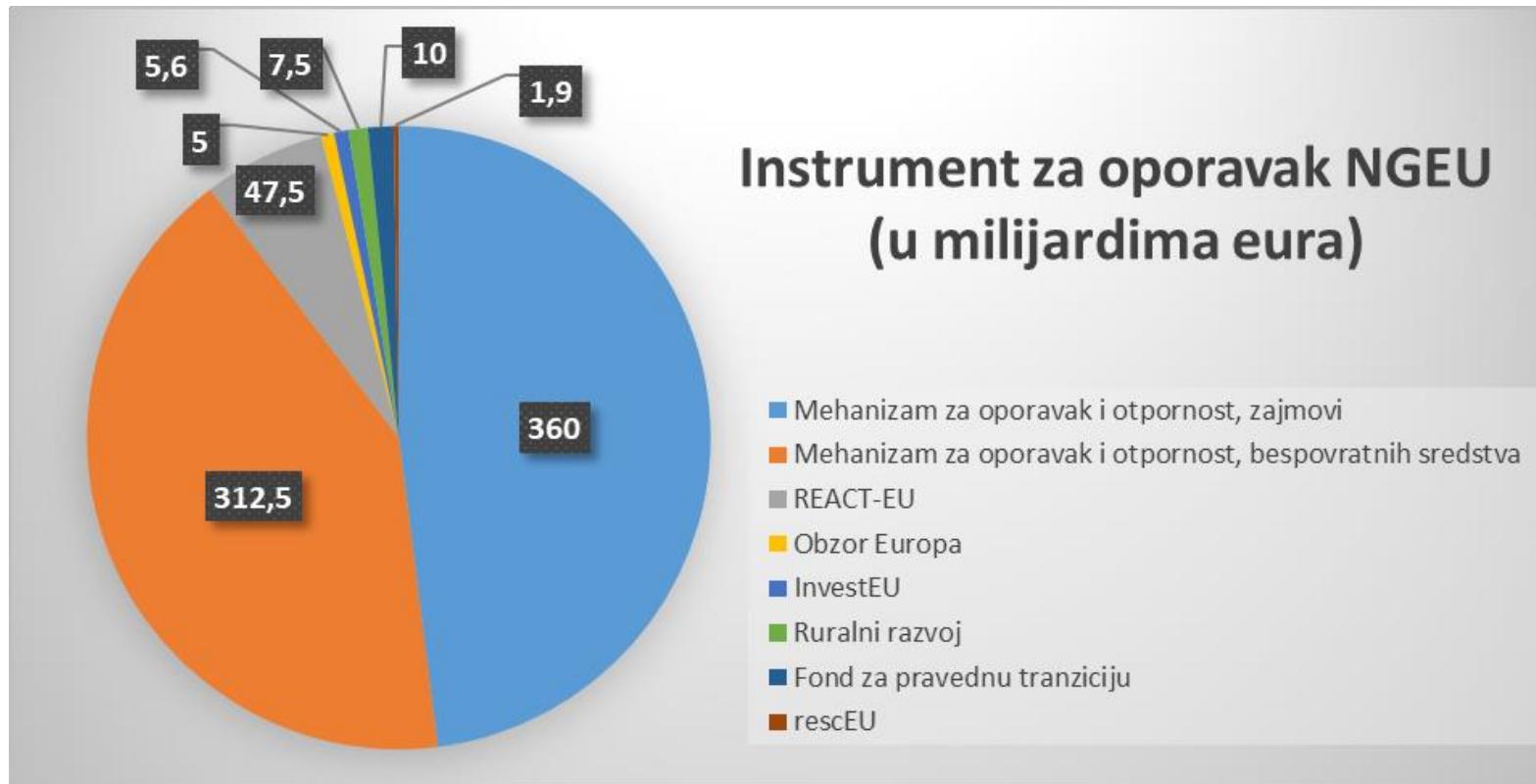
JAVNO FINANCIRANJE

FINANCIRANJE EU: VFO 2021.-2027.

Sredstva namijenjena Hrvatskoj u VFO 2021.-2027.

Program	Iznos u mld. eura	Napomena
Fondovi kohezijske politike (ERDF, ESF+, Europski kohezijski fond)	8,7	Ne uključuje sredstva transferirana u Connecting Europe Facility
Zajednička poljoprivredna politika	4,7	
Mehanizam za oporavak i otpornost	6,0	Zbroj 2021.-2022. i procijenjena za 2023.
Fond za pravednu tranziciju	0,2	VFO i NGEU
Modernizacijski fond	0,2	Procjena: 7/10 alokacije
ETS, prihod od aukcija	0,5	Indikativno, prosjek prihoda 2018. i 2019., pomnoženo na 7.

JAVNO FINANCIRANJE FINANCIRANJE EU: INSTRUMENT ZA OPORAVAK

- EK se u ime EU-a zadužila na tržištu kapitala 750 mld. Eura
- Zajedno s VFO-om, osiguran je dosad najveći iznos sredstava od 1,8 bilijuna eura za potporu oporavku od pandemije
- Hrvatska može računati od NGEU-a 9,4 mld. eura

JAVNO FINANCIRANJE OSTALI VANJSKI JAVNI IZVORI

- **Potpore Europskog gospodarskog područja i Norveške** (financiraju Island, Lihtenštajn i Norveška)
 - Cilj: pridonijeti ravnopravnijoj Europi, društveno i ekonomsko; te ojačati odnose između Islanda, Lihtenštajna i Norveške s 15 zemalja korisnicima u Europi uključujući Hrvatsku
 - Područja podrške za RH između ostalo uključuje i energetiku i klimatske promjene
 - 2014.-2020., od ukupnih 88 milijuna eura za RH, za projekte s područja energetike i klime bilo je 17 milijuna eura.
- **Europska klimatska inicijativa – EUKI** (financira Njemačko savezno ministarstva za okoliš, zaštitu prirode i nuklearnu sigurnost)
 - Cilj: poticati klimatsku suradnju unutar EU kako bi se ublažile stakleničkih plinova
 - EUKI omogućava i provedbu projekta u više zemalja

JAVNO FINANCIRANJE OSTALI VANJSKI JAVNI IZVORI: POTPORE EGP I NORVEŠKE

Riječni sliv obuhvaća 300 km², duga je 100 km, a 60% je područja izgubljeno tijekom šumskih požara u 2017. Projekt provodi Portugalska agencija za okoliš, ima 3 komponente, hidrološku, ekosustavnu i kulturnu: (1) hidrološka komponenta za karakteriziranje ponašanja studije režima protoka i provedbu sustava praćenja za spriječiti poplave i suša; (2) ekosustavna komponenta namjerava poboljšati zelene infrastrukture kao sanaciju i obranu riječnog sliva; (3) kulturna komponenta je podizanje svijesti o klimatskim promjenama

Projekt “Upravljanje slivom Rio Ceira, prilagođen klimatskim promjenama”, Portugal
2,6 milijuna eura, bespovratna sredstva

JAVNO FINANCIRANJE OSTALI VANJSKI JAVNI IZVORI: EUKI

Projekt je provodi Udruga Eko Kvarner, i osposobljava otočane da postanu solarni instalateri, što podržava planu lokalnih upravnih jedinica da na otoku instalira stotinu novih foto naponskih sustava na krovove privatnih kuća. Projekt omogućava vlasnicima kuća da koriste foto naponske sustave za proizvodnju tople vode i električne energije na način koji je isplativ i klimatski prihvatljiv.

Projekt "Krk prema ugljično neutralnom i energetsko autonomnom otoku", Krk, 2018.

99.450 eura, darovnica

JAVNO FINANCIRANJE OSTALI VANJSKI JAVNI IZVORI: EUKI

Projekt je provodi Udruga Energy Cities, i ima dva glavna cilja: (i) omogućiti gradovima angažman građana u klimatskim i energetskim pitanjima, (ii) utjecati na lokalno prostorno planiranje i politike mobilnosti. Odabrane ulice su zatvorene za motorizirani promet na određena vremenska razdoblja tijekom 1-2 mjeseca, a građani mogu isprobati životni stil bez automobila i biti u kontaktu s lokalnom klimatskim i energetskim projektima.

U Hrvatskoj se projekt provodio u Ivanić Gradu i u Zadru.

NACIONALNO, REGIONALNO I LOKALNO FINANCIRANJE

NACIONALNA RAZINA

- Temeljni dokument: Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u RH za razdoblje do 2040. s pogledom na 2070.
- Pripremljen je nacrt Akcijskog plana za provedbu Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u RH za razdoblje 2019.-2023. ali nije usvojen.
- Prema Strategiji, izvori financiranja na nacionalnoj razini su državni proračun i izvanproračunska sredstva (od dražbe emisijskih jedinica i vodnih naknada). Sredstva će se iskoristiti za mjere i aktivnosti vezane uz osvjećivanje javnosti, jačanja kapaciteta, pripremu projektne dokumentacije, pokusne projekte. Nije predviđeno za veće infrastrukturne zahvate
- U nacrtu Akcijskog plana, predviđeno je financiranje iz fondova EU i vrlo ograničeno financiranje iz državnog proračuna (0,21% iznosa ukupnog financiranja)

NACIONALNO, REGIONALNO I LOKALNO FINANCIRANJE REGIONALNA I LOKALNA RAZINA

- Hrvatska: 428 općina i 127 gradova, te 20 županija + Grad Zagreb, ukupno 576 JLP(R) samouprave
- Veliki gradovi su s više od 35.000 stanovnika, 17 ih je u Hrvatskoj. Županije i veliki gradovi donose Program ublažavanja klimatskih promjena, prilagodbe klimatskim promjenama i zaštite ozonskog sloja.
- Obalni planovi koji se izrađuju u skladu s Protokolom o integralnom upravljanju obalnim područjem Mediterana mogu biti koristan alat za planiranje.
- JLS mogu se zaduživati uzimanjem kredita ili izdavanjem vrijednosnih papira

Grad Jastrebarsko oslobađa plaćanje komunalnog doprinosa ovisno o energetskom razredu. Investitori koji grade stambene zgrade do 3 stambene jedinice, a čija je godišnja potreba toplinske energije za grijanje jednaka ili manja od 15 kWh/m² (energetski razred A+) oslobađaju se od plaćanja komunalnog doprinosa.

Grad Bremen nudi novčane pomoći za vlasnike kuće za otvaranje tla. Za svakih 20 m² oslobođenih tla za apsorbciju kiše, nudi se do 5.000 eur. Nudi se i subvencija do 40% troškova instalacije za recikliranja kišnice za upotrebu ispiranje WC-a i zalijevanje vrta.

NACIONALNO, REGIONALNO I LOKALNO FINANCIRANJE REGIONALNA I LOKALNA RAZINA: ZELENE OBVEZNICE

- Zelene obveznice: instrument s fiksnim prihodom, posebno namijenjena za prikupljanje novca za klimatske i ekološke projekte
- Svjetska banka je najveći izdavatelj zelenih obveznica
- Da bi se kvalificirale kao **zelene**, ovjerava ih treća strana (vrsta certificiranja)

Pregled prije izdavanja	Područje primjene	Pružatelji usluga
Uvjerenje	Pozitivno ili negativno uvjerenje o usklađenosti s GBP i GLP	Ernst & Young, Deloitte, KPMG
Mišljenje druge strane	Potvrđuje usklađenost s GBP/GLP; daje procjenu usklađenosti, analizira "zelenilo" imovine	CICERO, Sustainalytics, DNV GL, Vigeo Eiris, ISS-Oekom
Rejting zelene obveznice	Procjenjuju usklađenost obveznica s načelima zelenih obveznica i integritet zelenih vjerodajnica	Moody's, S&P. R&J
Verifikacija	Verifikacija treće strane usklađenost s GBP i sektorskim standardima	Potvrđeni verifikatori

NACIONALNO, REGIONALNO I LOKALNO FINANCIRANJE REGIONALNA I LOKALNA RAZINA: ZELENE OBVEZNICE

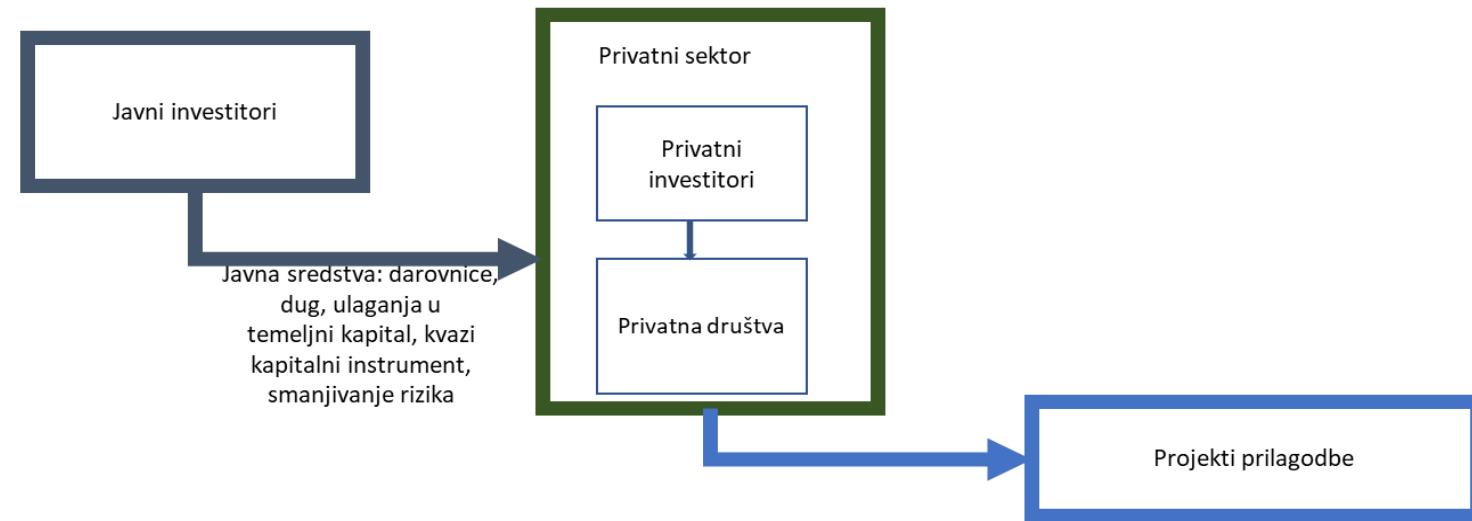
Grad Pariz je 2015. započeo financiranje klimatskih i energetskih projekata klimatskim obveznicama. Ukupna veličina obveznice je 300 milijuna eura, s rokom dospijeća u svibnju 2031. Godišnja stopa povrata investitorima je 1,75%. Za projekte prilagodbe osigurano je 20% obveznica. Do 2020. godine provedena su dva velika projekta sa ciljem prilagodbe klimatskoj promjeni: sadnja 20.000 stabala u gradu te stvaranje 30 hektara novih parkova.

- Prve municipalne obveznice u RH izdala je Istarska županija 1995. kako bi riješila problem otpadnih voda (tzv. Eko-obveznice)
- Najznačajniji investitori u obveznice na hrvatskom tržištu su banke, korporacije, individualni investitori te institucionalni investitori
- Trenutno su na službenom tržištu Zagrebačke burze municipalne obveznice grada Varaždina (67 milijuna kuna s dospijećem 2031.)

PRIVATNO FINANCIRANJE IZRAVNI INSTRUMENTI

- Privatni sektor predstavlja 75% globalnog klimatskog financiranja
- Najviše privatnih ulaganja usmjereni je u projekte vodoopskrbe i odvodnje (70% privatnih investicija)
- Različiti oblici uključivanja privatnog kapitala: Javno privatno partnerstvo, zajednička ulaganja, izravna strana ulaganja, *crowdfunding*, filantropsko financiranje, obveznice
- **Izravni instrumenti** (darovnice, zajmovi, vlasnički kapital, kvazi-vlasnički kapital, smanjivanje rizika) potiču ulaganja privatnog sektora u projekte prilagodbe

IZRAVNO: javna sredstva koriste se za poticanje sudjelovanja privatnog sektora u projektima prilagodbe

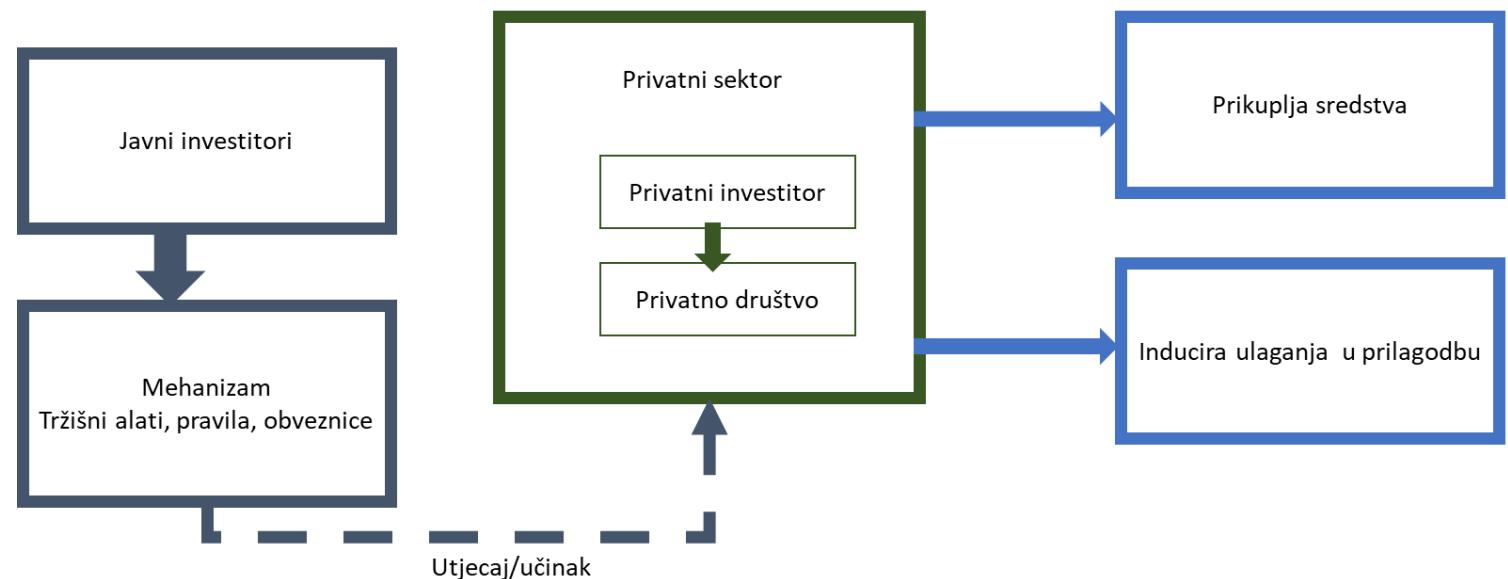

PRIVATNO FINANCIRANJE NEIZRAVNI INSTRUMENTI

- **Neizravni instrumenti** koriste javna sredstva za stvaranje mehanizma koji omogućavaju prikupljanje sredstava za prilagodbu, ili potaknu ulaganja privatnog sektora u prilagodbu

NEIZRAVNO: javna sredstva koriste se za stvaranje mehanizama za prikupljanje sredstava za prilagodbu il/ili da potaknu privatna ulaganja

- **Neizravni instrumenti:**
tržišni mehanizmi, obveznice,
internalizacija troškova
prilagodbe, razvoj i prijenos
tehnologije

PRIVATNO FINANCIRANJE JAVNO-PRIVATNO PARTNERSTVO

Kvart Zorrotzaurre u Bilbau je degradirani industrijski poluotok sklon poplavama. u 2016. započeo je veliki projekt urbane obnove za preuređivanje kvarta u novu stambenu četvrt otpornu na poplave. Uspostavljen je JPP za financiranje. Troškove preuređenja (podizanje razine tla i kreiranje zelenih površina) podmirit će vlasnici zemljišta (gradska vijeća, lučka uprava, razne privatne firma i poduzeća) prema udjelu u vlasništvu. Regionalna upravna jedinica (Basque country) financira otvaranje kanala (20,9 milijuna eura), općina/grad financira novi zid za zaštitu od poplave (5,1 milijuna eura) te spremnik za oborinsku vodu (4,74 milijuna eura).

Projekt "Javno privatno partnerstvo za novi kvart otporan na poplave", Bilbao, Španjolska

PRIVATNO FINANCIRANJE CROWDFUNDING

Grad Ghent razvio je platformu za *crowdfunding* koja omogućava građanima da podijele svoje ideje i prikupe potrebna sredstva za njihovu realizaciju. Ljudi koji pružaju finansijsku potporu projektu poznati su kao "podupiratelji". Njihova minimalna donacija je 5 eura. Dva projekta su uspješna realizirana koja se bave prilagodbom na klimu, uz podršku *crowdfunding.gent-a*; jedan projekt je za urbane poljoprivrede, a drugi je za realizaciju jestivih ulica.

Razvoj platforma crowdfunding za financiranje proojekte za prilagodbe, Ghent, Belgija

KOMBINIRANI IZVORI FINANCIRANJA

EUROPSKA INVESTICIJSKA BANKA

- 2019. EIB je objavila novu klimatsku strategiju, koja ocrtava ciljeve kojima EIB omogućava provedbu EZP
- Zajmovi za javni sektor mogu se odnositi na pojedinačne projekte (od 25 mil. eura) ili investicijske programe koji se sastoje od većeg broja projekata (od 100 mil. eura), a u pilot fazi je instrument za financiranje prirodnog kapitala

Grad Milano dobio je Okvirni zajam od 201 milijuna eura za financiranje tri sektora: otpad, urbani razvoj te promet krajem 2020. Predviđene su mjere u sektorima: održiva urbana mobilnost; obnova javnih i stambenih zgrada; širenje i poboljšanje zelenih površina; upravljanje resursima i smanjenje gubitaka vode; te poticanje kružno gospodarstvo kroz recikliranje i ponovnu upotrebu otpada.

Kao primjer zajma za jedan projekt, španjolske regije Extremadura, Aragon i Castilly y Leon dobili su zajam od 90 milijuna eura za izgradnju 8 solarnih foto naponskih elektrana ukupne snage 250 MWp.

KOMBINIRANI IZVORI FINANCIRANJA EUROPSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVOJ

- EBRD financira projekte privatnog sektora sa 3-250 mil. eura (mogu financirati projekte gradskih i općinskih komunalnih i vodovodnih tvrtaka, ili za potrebu **sufinanciranje EU projekata**)
- Osim zajmova, EBRD također nudi vlasnička ulaganja (2-100 mil. eura)
- Kroz program Zeleni gradovi, EBRD omogućava 1,5 trilijuna eura financiranje programa gradova u Istočnom Mediteranu i zapadnom Balkanu uključujući hrvatske gradove. Pula i Split su jedini hrvatski gradovi koji su se pridružili programu.

2020. odobren je zajam od 4,5 milijuna eura Zadarskoj tvrtki Odvodnja d.o.o. koja pruža usluge otpadnih voda gradu Zadru, za potrebu sufinciranje obnovu i širenje mreže otpadnih voda. Projekt vrijedi 78 milijuna eura, i većinom sufincira Kohezijski fond EU-a. Zajam je bio potreban za sufinciranje sa strane tvrtke.

KOMBINIRANI IZVORI FINANCIRANJA

Drugi izvori:

- **Razvojna banka Vijeća Europe**, s glavnim ciljem provedbe društveno orijentiranih investicijskih projekata kroz tri sektorska pravca djelovanja: uključiv rast, podrška za ranjive skupine I okolišna održivost. U okviru okolišne održivosti CEB podržava I prilagodbe na klimatske promjene.
- **Međunarodna banka za obnovu i razvoj**, dio je Svjetske banke. Zajam za javni sektor može financirati investicijske projekte ili financirati razvojna politika. Npr. gradu Milanu u rujnu 2020. odobren zajam u iznosu od 50 milijuna eura za sufinaciranje prometnog sustava, obnovu javnih površina, škola, javnih zgrada i socijalnih stanova.
- **Hrvatska banka za obnovu i razvitak**, čija zadaća je poticanje razvijanja hrvatskog gospodarstva. HBOR provodi instrument EIB-a za financiranje prirodnog kapitala u Hrvatskoj.
- **Forestfinance.de** kombinira *crowdfunding* i zelene obveznice, koje se usmjeravaju na pošumljavanje, ekološku poljoprivredu, odnosno investicije u sirovine: drvo i kakao.
- Za razvoj kapaciteta lokalnih zajednica, može se koristiti tehnička pomoć EU i/ili specijalizirani fondovi (Npr. the [City Gap Fund](#), [Circular City Funding Guide](#)).

ZAKLJUČCI

- U finansijskom razdoblju 2021-2027. znatan dio sredstava EU bit će usmjeren na klimatske aktivnosti
- Dostupnost sredstava ograničena je **kapacitetima za pripremu i prijavu projekata i mogućnostima sufinanciranja**. Za jačanje kapaciteta i pripremu projekata javnoj upravi na raspolaganju su i sredstva tehničke pomoći
- Potrebno je koristiti **različite izvore financiranja** i međusobno ih kombinirati
- Opredjeljenje za prilagodbu klimatskim promjenama JLS pokazuju kroz svoje proračune. Proračuni moraju uključivati sredstva za preventivne aktivnosti vezane uz rastuće rizike kao što su požari ili napadi štetnika
- Pokretanjem „malih“ projekata doprinosi se razvoju svijesti i kapaciteta za prijavu i provedbu većih, te olakšava pristup financiranju.
- Potrebno je **umrežavanje i koordinacija** jadranskih regija i gradova
- Za uspjeh borbe protiv klimatskih promjena potrebna **sveukupna transformacija** društva.

Hvala na pažnji!

Kontakti:

anamaria@irmo.hr

anastasya@irmo.hr

IRMO

Institut za razvoj i međunarodne odnose
The Institute for Development and International Relations

Interreg
Italy - Croatia
Adriadapt

EUROPEAN UNION